

Escrit per Josep M. Camarasa, Fundació Privada Carl Faust

La Societat de Biologia emprèn el seu camí

El 14 de desembre de 1912, una dotzena de biòlegs (metges, veterinaris, farmacèutics, naturalistes), «uns pocs homes interessats en el conreu de les ciències biològiques pures» –per dir-ho en paraules d'August Pi i Sunyer–, s'havien reunit al Laboratori Municipal de Barcelona per escoltar i discutir quatre comunicacions. Era el primer acte d'una nova societat científica, la Societat de Biologia de Barcelona, que seria ben aviat la primera societat filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

La Societat de Biologia de Barcelona naixia, doncs, al Laboratori Municipal de Barcelona el 14 de desembre de 1912 sota l'impuls de Ramon Turró i d'August Pi i Sunyer.¹ D'aquelles quatre comunicacions, publicades el 1914 en el primer volum dels *Treballs de la Societat de Biologia*, tres eren a càrrec d'investigadors del Laboratori Municipal mateix (Ramon Turró, el director, i Pere González, la seva mà dreta) o de col·laboradors externs però íntimament vinculats a les línies de recerca que impulsava Turró (Cayetano López López, un veterinari burgalès que havia arribat a Barcelona el 1910 com a inspector provincial d'higiene i sanitat pecuària, però alhora fidel deixeble i col·laborador de Turró i González, i Lluís Verderau, oftalmòleg, hematòleg i metge forense, que duia a terme les se-

ves recerques en matèria hematològica al Laboratori Municipal). La primera, de títol ben explícit («Antianafilaxia en la anafilaxia inversa»), a càrrec de Turró i González; la segona, a càrrec de Pere González i Cayetano López, sobre tècniques d'aïllament en cultiu d'un bacteri patògen, l'enterococ; la tercera, a càrrec de Verderau, sobre la caracterització de les ferides *ante mortem* i *post mortem* en el cadàver mitjançant l'estudi del contingut globular de la sang respectiva. La quarta comunicació, sobre electrocardiografia, una matèria llavors a les beceroles, va anar a càrrec d'August Pi i Sunyer i Jesús M. Bellido, de la Càtedra de Fisiologia de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, de la qual Pi i Sunyer no trigaria gaire a ser el titular. Alguns detalls anecdòtics, però significatius, d'aquella sessió ens han arribat gràcies a Jesús M. Bellido.² Així, per exemple, en la sessió hi va haver projeccions (de clixés dibuixats directament a ploma sobre vidres amb gelatina), tot i que el Laboratori Municipal no disposava de l'aparell necessari; va caldre demanar en préstec el que posseïa l'Associació Wagneriana de Barcelona, de la qual eren socis Pi i Sunyer i Bellido. No hi havia presidència, però Ramon Turró, director del Laboratori, havia donat com a amfitrió la benvinguda als aplegats i els havia anunciat que aquell seria el primer acte d'una societat científica nova, la Societat de Biologia de Barcelona, que prenia com a model la Société de Biologie

de Paris i aspirava a rebre l'empareda de l'Institut d'Estudis Catalans (del qual ell i Pi i Sunyer eren membres). En acabar la sessió, Turró va pronunciar un breu discurs, es va elegir un consell directiu i August Pi i Sunyer va resultar elegit president, càrrec que va ocupar fins al 1914. Qui eren aquells «pocs homes interessats en el conreu de les ciències biològiques pures» aplegats aquell 14 de desembre de 1912 al Laboratori Municipal de Barcelona? A banda dels sis ponents (Jesús M. Bellido, Pere González, Cayetano López, August Pi i Sunyer, Ramon Turró i Lluís Verderau), Bellido n'esmenta tres més com a assistents: Josep Alomar, Albert Lleó i Morera i Leandre Cervera, encara estudiant. A aquests, caldria afegir-hi sens dubte la resta de membres del primer Consell Directiu que consten al primer volum dels *Treballs de la Societat de Biologia*: Lluís Sayé i Emilio Fernández Galiano. I, segurament, la majoria dels qui van presentar comunicacions a les sessions científiques d'aquell curs 1912-1913 de la Societat de Biologia de Barcelona: Joan Alzina i Melis, Pere Nubiola, Eugeni d'Ors i Jaume Peyrí.

Aquells biòlegs de cent anys enrere, encara no prou segurs de ser-ho, poc es podien imaginar que aquella Societat que fundaven seguiria viva cent anys més tard i tindria més de mil quatre-cents socis. I

1. CAMARASA, Josep M.; CASASSAS, Oriol i JUNYENT, Cristina (2012). «Cent anys de la Societat Catalana de Biologia». *Treballs de la Societat Catalana de Biologia*, núm. 63, p. 299-324.

2. BELLIDO, Jesús M. (1937-1938). «Vint-i-cinc anys de vida anecdòtica de la Societat de Biologia». *La Medicina Catalana*, núm. 51-52, p. 171-183.

